

ผู้ไทยเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ไทย-ลาวสาขาหนึ่ง เดิมกลุ่มชาติพันธุ์นี้อาศัยอยู่ในเขตสิบสองจุไทย และได้อพยพเข้ามาตั้งรกรากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยระหว่างปีพุทธศักราช 2387-2421 โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอุดรธานีและจังหวัดหนองคาย ซึ่งกลุ่มชาติพันธุ์ผู้ไทยมีวัฒนธรรมและเอกลักษณ์เฉพาะที่ยังคงใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นดูแลสุขภาพของคนในชุมชนท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมของประเทศ การดูแลสุขภาพก็มีความหลากหลายแตกต่างกันในขอบเขตของสังคม ประเพณีรวมทั้งวัฒนธรรม การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเริ่มดำเนินการวิจัยในปีพุทธศักราช 2547 รวมระยะเวลา 2 ปี 3 เดือน เพื่อศึกษาและประมวลแนวคิดในเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับการแพทย์พื้นบ้านของกลุ่มชาติพันธุ์ผู้ไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยผ่านทางหมอพื้นบ้าน ประกอบด้วย หมอสมุนไพรม หมอเหยา หมอเป่า หมอยาฝน หมอสูตรและหมอธรรม จำนวนทั้งสิ้น 20 คน โดยศึกษาวิธีการบำบัดรักษาโรคของหมอพื้นบ้านผู้ไทยด้วยสมุนไพรมพื้นบ้าน พบว่าสมุนไพรมส่วนใหญ่จะใช้ในการรักษาตามกลุ่มอาการของโรคที่ปรากฏและใช้วิธีการปรุงยาสมุนไพรมด้วยการต้ม การฝน การแช่ การรม การอบ การอบไอน้ำ การใช้สมุนไพรมสด สมุนไพรมแห้ง สมุนไพรมแปรรูปในการบำบัดรักษาโรค รูปแบบการดูแลสุขภาพและการเยียวยาความเจ็บป่วยจะใช้รูปแบบดั้งเดิมที่อาศัยวิถีปฏิบัติแบบวัฒนธรรม ธรรมชาติบำบัด ซึ่งอาจพบได้ในหลายรูปแบบ โดยเฉพาะการใช้สัญลักษณ์เชิงพิธีกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ทำให้ครอบคลุมการดูแลสุขภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้สึกและวิญญาณ ส่วนสาเหตุของการเกิดโรคและอาการเจ็บป่วยของคนในชุมชนเดิมเชื่อว่าเกิดจากการกระทำของผี เกิดจากธรรมชาติของแต่ละบุคคล โดยการอธิบายสาเหตุของการเจ็บป่วยเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติและสิ่งเหนือธรรมชาติที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตไม่สามารถแยกออกจากกันได้ การตรวจและการวินิจฉัยโรคหรืออาการเจ็บป่วยก็มีหลักเกณฑ์ที่บ่งบอกถึงองค์ความรู้ในการดูแลสุขภาพเป็นเวชกรรมชาติพันธุ์ ด้วยเหตุนี้หมอพื้นบ้านผู้ไทยจึงยังคงมีบทบาทในการดูแลสุขภาพช่วยเหลืออยู่ในชุมชน ซึ่งเป็นที่พึงได้ทั้งในด้านการรักษาและการส่งเสริมสุขภาพก่อนการเข้ามาของการแพทย์แผนตะวันตก

Phuthai is considered to be one of many Thai-Laos race groups in Asia. They were originally from the district of 12 juthai, but migrated to live in the northeastern part of Thailand during 2387-2421 (The Buddhist Era). Prominently, most of Phuthai people have been in the areas of Kalasin, Sakornnakorn, Nakhonpanum, Mukdahan, Aumnajalearn, Yasothon, Roi-et, Ubonratchathani, Udonthani, and Nongkhai provinces ever since. The Phuthai people always have their own distinctive culture, and beliefs. They also preferring more on using the native knowledge in order to look after their health's regardless of western medicine being available everywhere. This is a qualitative type of study that took place in 2547 (The Buddhist Era) and finished the study in 2 full years. In order to understand the Phuthai ethnic group thinking theory on the issue of ethnomedicine; the research team has gathered the information through twenty folk healers such as herb healer, yao healer, traditional blowing healer, sanding healer, sood healer and predict healer. They were studied to know the remedy procedure of ethnomedicine that used native's herb to cure sickness. The folk healer would use herb to cure a sickness according from the symptom of that sickness. All of the herb medicines were made by boiling, soaking, smoking, baking, and employing sanding medicine. The patterns of health's care and cure disease were originated, which depended upon the practice method of native culture, and nature treatment. We actually are able to say that the way Phuthai people look after their health's has touched their own minds, bodies, spirits, and souls. The Phuthai people deeply believed that the caused of all diseases were from ghost, and nature. We could not explain the caused of sicknesses that associated between human to human, human to nature, and other things that stay beyond the nature. The ways folk healer observe, diagnose the disease, and etc. were matched with the practice of ethnomedicine because of this that made the folk healer so powerful to Phuthai ethnic group. We have also realized that the Phuthai people only used the ethnomedicine to cure the diseases, and maintain their health before the entrance of western medicine.